

Pregó Festa Major de Gualda 2006

La història de la partida de Gualda ha estat sempre lligada al seu molí, del qual se'n te notícia des del segle XII. Els documents de l'època assenyalen l'existència d'un indret situat a mitja hora, a peu s'entén, de Torrefarrera anomenat l'Almúnia. Almúnia és una paraula àrab que vol dir l'hort, la granja. En aquest lloc els Montcada tenien un molí que havien cedit als Templers de Gardeny, encara que la Casa de Montcada seguia essent propietària de terres i vinyes a la vora del Noguerola.

Aquestes referències històriques han fet identificar el terme de l'Almúnia amb l'actual Molí de Gualda, convertit en una moderna fàbrica de farines. El mot Gualda, segons el diccionari etimològic de Coromines, és el nom, en llengua germànica, d'una herba que es feia servir per a tenyir de color groc o daurat.

En qualsevol cas, no és fins al segle XIV que es te notícia del llinatge de Casa-Gualda, família que posseí un molí en un temps posterior. A començament del segle XV consta un Antoni de Casagualda, propietari de terres a la partida de Marimunt. El seu fill, Joan de Casagualda era, a mitjans del segle XV, paer de Lleida. En aquell temps, ja era propietari del molí dit d'en Casagualda, al qual acabo de fer referència.

Aquesta família va emparentar amb el catedràtic d'Universitat Bartomeu Montflorit, el qual, als inicis del segle XVI, apareix com a propietari del molí de Casagualda. Més endavant, el molí passa a ser propietat dels germans Soler. I en els segles XVII i XVIII és la Paeria qui administra el molí de Gualda, segons consta en l'arxiu de l'Ajuntament.

Finalment, el molí de Gualda tornarà a la propietat particular i és aleshores

que dona nom a la partida de l'horta del mateix nom. L'any 1936 va ser incendiat. A l'entorn d'aquest molí van anar apareixent petites torres, una església parroquial i un grup escolar. Actualment, com tots ho coneixeu, el molí de Gualda és una moderna fàbrica de farina.

Avui, la partida de Gualda s'ha fet gran amb el creixement de la ciutat. És més poblada, hi ha més activitat i continua mantenint la seva marca d'origen, el molí. L'increment de la població demana més equipaments i serveis. Per això, aquesta mateixa setmana, la Paeria ha aprovat la contractació de les obres de cobriment del pati del Casal del Camí de Montcada, per un import que s'acosta als 115.000 euros. Les obres s'iniciaran el proper mes de juliol i tindran una duració de tres mesos. També es millorarà l'enllumenat. D'aquesta manera, els veïns de la partida podreu ampliar el ventall d'activitats a realitzar en el Casal.

Sobre aquestes qüestions voldria fer dues reflexions que vinculen el passat de Lleida amb el seu futur immediat. Una és el fet d'haver tingut històricament a Gualda una de les primeres indústries agroalimentàries de Lleida, encara que aleshores no tingués aquest nom. Que en una primera etapa, el molí estigués vinculat al Turó Gardeny, per la via dels Templers. I que ara, s'instal·larà a Gardeny l'Institut Tecnològic del Pa, que donarà un nou impuls en la qualitat d'aquest aliment bàsic, fent servir la matèria prima que, des de segles, han anat produint els molins fariners, entre ells el de Gualda.

La segona reflexió te a veure amb la via de comunicació que vertebrava la partida, la carretera de Torrefarrera, avui a bastant menys que la mitja hora de distància a la que fa referència la documentació històrica, que és una de les més importants vies d'accés a la ciutat de Lleida i de connexió de Lleida amb la Val d'Aran, un eix de comunicació entre el sud i el nord del nostre territori que volem millorar amb el projecte de convertir aquesta via en un veritable eix, una autovia, que es bàsica per a tots els municipis de Lleida i d'Osca que la compartim.

La partida de Gualda és també la frontera de connexió entre la ciutat de Lleida i la seva àrea metropolitana. L'àrea metropolitana de Lleida està composta per un gran nombre de municipis connectats per la xarxa viària, per les relacions de treball i per les activitats econòmiques.

Enfortir les relacions entre tots aquests municipis és enfortir Lleida. És fer una ciutat més gran, per la via de compartir serveis i coordinar-los per aprofitar millor els recursos disponibles. Un bon exemple és el treball que estem duent a terme per establir un únic sistema, i tarifa, de transport interurbà de passatgers. Aviat en podrem disposar.

La vitalitat de Gualda és conseqüència directa de l'atracció que Lleida genera en els municipis de la seva àrea. A l'entorn de l'eix viari, i dels carrers adjacents, la ciutat creix i ofereix un nou aspecte d'entrada a la ciutat, amb unes comunicacions que han millorat substancialment amb la construcció de la variant nord, i que encara ho faran més amb la connexió entre aquesta i la variant sud que en pocs mesos disposarà ja de projecte. Amb aquestes noves vies, la partida de Gualda podrà tenir un trànsit una mica més tranquil i unes millors comunicacions.

Amb aquestes bones perspectives de futur, vull desitjar-vos una Festa Major a Gualda plena de joia i de germanor entre tots els veïns de la partida i entre tots vosaltres i els molts lleidatans i lleidatanes que, ben segur, acudirán a compartir amb vosaltres aquesta celebració.

Les festes populars que celebrem, amb gran abundància, a Lleida, tant si es tracta de les festes majors de la ciutat com les que es celebren als diferents barris i partides de Lleida són una magnífica oportunitat per convida i ampliar la convivència entre tots nosaltres, sigui quina sigui la nostra residència, dintre o fora de la ciutat. Convivència que genera cohesió ciutadana, basada en el civisme que

LA PAERIA

El Paer en Cap
de l'Ajuntament
de Lleida

sempre hem manifestat lleidatanes i lleidatans en les celebracions públiques.

Per això, vull felicitar-vos anticipadament. I vull felicitar els organitzadors de la Festa Major de Gualda pel programa d'actes que heu confegit. I vull felicitar de manera molt especial a la Pubilla de Gualda d'enguany, Aurora Pascual i a l'Hereu de Gualda d'aquesta Festa Major en Cédric Ortíz.; que prendran possessió de la seva important responsabilitat en acabar el sopar de germanor que, tot seguir, es celebrarà.

Gaudiu de la festa. Que en el concurs de pastissos de veïns i amics; i en el partit de futbol entre solters i casats guanyi el millor. Que la cassola de tros de diumenge sigui excel·lent i que les revetlles que, cada nit, celebrareu siguin ben animades; sense oblidar la consideració que devem als nostres veïns, confirmant el tarannà cívic de tots nosaltres.

Bona Festa Major i visca Gualda!

Lleida, 9 de juny de 2006.

Àngel Ros i Domingo
Alcalde de Lleida